

Albin Redžić
Maja Redžić
Natalija Prelec
Rea Markić

INTENZIFIKACIJA NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE POTICANJEM RADNE ATMOSFERE STUDENATA POMORSTVA

1. UVOD

Ovaj rad polazi od početne pretpostavke o važnosti kvalitetne pripreme i izvedbe svakog nastavnog sata nastavnika koji se samoosposobljava kontinuiranim novim edukativnim alatima.

Intenziviramo li aplikativni edukativno kineziološki nastavni proces zdravom koordinatorskom ulogom voditelja sata koji traga, otkriva i ostvaruje individualne sklonosti studenata za vođenjem, suđenjem, demonstriranjem, praćenjem, mjerenjem, i ostalim brojnim mogućnostima, znanjima, dostignućima ovih, izvrsnih, mladih i povjerenih nam osoba?

Stvaranje prostora za novu vrstu razumijevanja, koja zahtijeva ponekad burno odrastanje adolescenta, može pomoći razvoju kvalitete interpersonalne komunikacije nastavnika i studenta.

Pojačanom, visokostručnom, ciljanom, aplikativnom kineziološkom edukacijom nastavnika u svrhu obogaćivanja njegovih, svekolikih, stručnih kompetencija, potreba je pomoći kineziolozima u izazovima za vrijeme svakodnevnog nastavnog sata.

Cilj je prikazati primjer rada sa studentima uz raznolika praćenja, uočavanja, upisivanja naizgled nebitnih podataka kojima se koristi nastavnik. Potreba je učestalo odgajati studente u duhu *faire-play* igre uz izbjegavanje povreda i ozljeda te održavanja i podizanja osobnih psihomotoričkih sposobnosti na višu razinu.

2. RASPRAVA

Oduvijek je bila intencija postići bolji učinak višim naporima nastavnika i studenata u blagoj atmosferi uz kvalitetno korištenje dragocjenog vremena u nastavi. Kreativnost nastavnika može pomoću prilagođenog nastavnog sadržaja i njegovih ostalih raznolikih primjerenih ponašanja poticati višu aktivnost studenta.

Tablica 1. Ponašanje nastavnika u kreativnom intenziviranju nastave aktivnih studenata

Nastavnik u kreativnom intenziviranju nastave potiče aktivnost studenata uz:

1. brzo uočavanje studenta-poticatelja aktivnosti u nastavi i isključitelja u nastavi
2. traženje nepoznatih interesa za nepoznate studente
3. jasno i detaljno informiranje o ciljevima nastave i radnim zadacima
4. upućivanje na povezanost sadržaja nastave sa strukom u cjelini
5. jasno i razumljivo prezentiranje gradiva
6. korištenje praktičnih primjera pri ilustraciji novih pojmova
7. poticanje na aktivno sudjelovanje, samostalnost u radu i kritičko mišljenje
8. motiviranje za stjecanje znanja i savladavanje programa kolegija
9. dostupnost i otvorenost za komunikaciju
10. poticanje interakcije i suradnje među studentima 1. godine
11. davanje korisnih povratnih informacija o radu osobno svakome studentu
12. redovito vrednovanje i ocjenjivanje rada tijekom semestra
13. ostavljanje traga korisnog iskustva pohađanja nastave za studente

Za uvodnoga, prvoga sata nastavnik upoznaje studente s njegovom željom za poticanjem aktivnog učenja i kritičkog mišljenja u ozračju radne atmosfere.

Namjera je uspješno, kontinuirano utjecati na duševni, tjelesni i socijalizacijski status izvrsnih, prosječnih i ispodprosječnih studenata u ovom izuzetno složenom kolegiju koji potiče uočavanje konativnih i kognitivnih dimenzija raznolikih adolescenata s osjetljivo različitim zdravstvenim statusima.

Nastavnik u nastavi jasno i nedvosmisleno potiče aktivno učenje i kritičko mišljenje, ali i reagira odmah po uočavanju pojedinog razvijača raznovrsnih šumova poput pričanja o nebitnim i nevezanim sadržajima s nastavnom temom i radnom atmosferom.

Upravo (ne)točno vrijeme ulaska 1. studenta ili 1. grupice studenata u objekt u kojem se izvodi nastava može signalizirati iskusnom kineziologu koji je duh grupe: radni ili neradni, aktivni ili pasivni. Izuzetno je bitno uočavanje prirodnog studenta-vođe i grupice koja oponaša njegov stil ponašanja; prije, za i iza nastave, odnosno je li njegova (njihova) namjera ući u radni prostor u točno vrijeme ili moguće s namjerom biti u svlačionici miran (mirni) tako da nastavnik može pomisliti kako studenti nisu došli na nastavu. Zadnje desetljeće ovaj novi stil ponašanja karakterističan je za riječke studente pomorstva s 1. godine brodstrojarskog smjera. Zanimljivo je kako ovaj način nikada nisu iskazivali i nemaju riječki studenti 1. godine nautike NITPP i studenti elektronike EITP.

Tablica 2. Nagrađeni najbolji studenti pomorstva Pomorskog fakulteta u Rijeci u jesenskom semestru u nastavi kolegija Tjelesna i zdravstvena kultura godine 2011./2012. u periodu od 01. listopada do 24. prosinca 2011. godine

br.	GRUPA u nastavi	NAGRAĐENI STUDENT	OBRAZLOŽENJE NAGRADE „KALENDAR POMORSKOG FAKULTETA“
1.	n 1-4	Jure Boban Jandrić	100% na nastavi najbolji rezultat u grupi u specijalnoj motorici pomoraca
2.	n 5-8	Sebastian Maškarin	100% na nastavi najbolji rezultat u grupi u specijalnoj motorici pomoraca
3.	n 9-12	Filip Vasić	100% na nastavi najbolji rezultat u grupi u specijalnoj motorici pomoraca
4.	b 1-6	Mario Kamauli	100% na nastavi najbolji rezultat svih studenata pomorstva na Pomorskom fakultetu u Rijeci u akademskoj godini 2011./2012. u ukupnoj specijalnoj motorici pomoraca (5:40)
5.	b 7-12	Jadranko Stojanović	100% na nastavi najkompletniji sportaš grupe po izboru studenata
6.	N 1-6	Zino Hanh	100% na nastavi i aktivnosti u nastavi
7.	N 7 -12	Daniel Nagel	100% na nastavi
8.	B	Stipe Medić	100% na nastavi
9.	E	Damir Kustec	100% na nastavi

Studente-poticatelje navedene u tablici 2., potrebno je poticati verbalno, poklonom s kalendarom Fakulteta, knjigom ili nekim drugim znakom kojim upućujemo poruku ostalim studentima kako ćemo nagrađivati: npr. aktivnost u nastavi, redovitost dolaska, trud, najkvalitetnije izveden zadatak u nastavi u specijalnoj motorici pomoraca i dr.

Izvršno pripremljen, svjež, nov, točan, jasan, poučan nastavni sadržaj kojime razvijamo vlasnike inih, životnih, profesionalno radnih kompetencija je most studenata i nastavnika.

Izvrсна je intenzifikacija nastave tjelesne i zdravstvene kulture kada su potrebe studenata usklađene s očekivanjima i namjerama visoko angažiranog, vrijednog, poštovanog nastavnika. Loša je intenzifikacija nastave tjelesne i zdravstvene kulture za vrijeme ogromnog jaza između potreba studenata i očekivanja i namjera potpuno neangažiranog, lijenog, nepoštovanog nastavnika. Nove metode i oblike rada

današnjice prihvaćaju današnji motivirani i disciplinirani studenti poticani aktivnim učenjem i kritičkim mišljenjem u visokoškolskoj nastavi. Traži se prilagodba pristupa, metoda, poticanih individualizacijom i razumijevanjem potreba svakoga studenta uz poznavanje njegovih interesa u slobodnome vremenu, zdravstvenog statusa, tradicije i inih naizgled nebitnih, a u suštini izuzetno bitnih poznavanja osobnosti osobe.

Stare metode i oblike rada jučerašnjice rađaju dosadu nemotiviranih i nediscipliniranih studenta, izazivaju otpor subjekata koji ne prihvaćaju ulogu objekta, pasivnog slušača, izvršnog realizatora zadataka. Suprotni su učinci u frontalnom radu i zastarjelom pristupu „svima isto“. Uspjeh kineziološke intenzifikacije zavisi o prihvaćenoj nastavnoj metodi rada.

Učestalost igranja i količina nasilja u videoigricama prediktori su fizičkog i verbalnog nasilja, dok se povezanost igranja igrice s indirektnim nasiljem nije pokazala značajnom ukazuje Bilić (2010) čiji rezultati uz druga recentna istraživanja sugeriraju da izloženost medijskom nasilju povećava rizik za agresivno i nasilno ponašanje prema vršnjacima u realnom svijetu. Agresivno ponašanje je svaka reakcija koja je izvedena s namjerom da se drugom nanese šteta ili povreda bilo koje vrste, bez obzira na to je li ta namjera do kraja i realizirana (Žužul, 1989).

Greblo i sur. (2011) definiraju nesportsko ponašanje kao niz specifičnih ponašanja kojima se krše sportska pravila i načela *fair play*-a, a koja pripadaju kategorijama agresivnog ponašanja ili varanja te navode 14 čestica ponašanja koja pripadaju kategorijama fizičke agresije, verbalne agresije i varanja. Tolerancija na agresivno ponašanje biti će veća, ako takvo ponašanje nije sankcionirano ili nailazi na potporu okoline (Conroy i sur., 2001). U pojedinaca je agresivna igra temeljena na iskustvu agonističkog pristupa bliža od edukativnog i rekreativnog pristupa.

Navodimo neka ponašanja (8 čestica) koja se prisutna i u nastavi, a na koja automatski reagiramo: povlačenje protivnika za ruku, guranje protivničkog igrača u skoku, laganje, lažno optuživanje protivnika za prekršaj, nepriznavanje krivnje nakon počinjenog prekršaja, vikanje na suigrača kad pogriješi, provociranje igrača na protivničkoj klupi uvredljivim komentarima, nepriznavanje krivnje nakon počinjenog prekršaja.

Ravnodušnost je zabrinjavajuća oznaka našeg vremena (Cuculić, 2012). Danas dio nemoćnih nastavnika može izabrati ravnodušnost spram odnosa k izvrsnosti u nastavi. Poznato je kako je ponekad dobar nastavni sat izuzetno teško održati u atmosferi mladih, jakih, inteligentnih, konativno raznolikih pojedinaca koji imaju izvrsno razrađenu taktiku nesportskog ponašanja i varanja posebice za vrijeme jesenskog ili proljetnog juga kada tlak, vlažnost i ostali parametri odmažu rad. Pojedini nastavnički ili studentski razbijači radne atmosfere perfidno su kronološki usavršavali svoje kompetencije moguće još u predškolskoj dobi, sigurno u osnovnoškolskoj i

srednjoškolskoj dobi te su oni sljednici verbalnog nasilja, agresivnog ponašanja i nesportskog ponašanja. Uočen je porast verbalnog nasilja i neprihvatljivog ponašanja pojedinaca u svim dobnim skupinama. Razlikujemo li agresivno ponašanje od nesportskog ponašanja? Niz studentskih šumova utječe na pokušaje prekida radne atmosfere u nastavi odnosno razvoju neintenzifikacije kineziološke nastave.

Svake godine u svakoj nastavnoj grupi uočavaju se motivirani studenti, prosječni studenti te pojedini studenti koji imaju cilj poremetiti radnu atmosferu jer su u osnovi nemotivirani za nastavni sadržaj, rad i red. Po smirenom razgovoru sa studentom-isključiteljem ili nemotiviranim studentima, zamolbom za ispisivanjem Upitnika *Pojam radna atmosfera i pokušaji rušenja radne atmosfere na nastavnom satu* isti na idućim nastavnim satima imaju primjeren pristup prihvaćanja nastavnog sadržaja, reda i rada. Realizacijom ugodne radne atmosfere (za razliku od ugodne neradne atmosfere) glede povećane studentske aktivnosti optimalno ulažemo u razvoj ciljanih kompetencija.

Privođenje završetka nastavnog blok-sata kraju je uz zadovoljne studente uz obvezatni pozdrav ekipa: pobjednička(e) pozdravlja poraženu(e) i obrnuto uz rukovanja svih natjecatelja.

3. UMJESTO ZAKLJUČKA

Mi nastavnici možemo sebi postaviti neka pitanja. Znamo li raditi posao za kojega smo školovani? Je li rješavamo brzo, lako i zadovoljno probleme u poslu? Kako pomoći frustriranom i agresivnom studentu/ima? Kako potaknuti da se osjećaju i budu uspješni takvi studenti? Je li određeni problem neprihvatljivog ponašanja studenta ili studenata pri pokušaju intenzifikacije nastave isključivi problem u studentu/ima? Kako se dobro pripremiti za intenzificiranu nastavu? Što učiniti za vrijeme priprema? Gdje i kada dolazi do problema? Zašto i kako dolazi do neprihvatljivog ponašanja adolescenata? Je li potrebna pomoć uočenim individuama koje doprinose porastu verbalnog nasilja? Razlikujemo li trenutak početka razbijanja radne atmosfere? Uočavamo li prvog pojedinca pokušatelja razbijanja ili razvijanja nastavnog procesa? Koji signal nam on šalje? Koju poruku? Je li on traži pomoć? Vršimo li visoko profesionalno praćenje motiviranih, prosječno motiviranih, manje motiviranih, nemotiviranih i rušiteljski motiviranih studenta u nastavi? Razgovaramo li smireno sa svakim studentom u svakoj situaciji? Jesmo li se profesionalno pripremili sa svim jasnim koracima u trenucima pokušaja rušenja radne atmosfere odnosno traženja pomoći nemoćnog studenta? Na koji način nagrađujemo izvrsne studente? Koja je prosječna atmosfera na mojem satu? Kakva je atmosfera na satima mojih kolega s istom grupom studenata? Jesu li moje potrebe i ujedno i studentske potrebe? Želimo li razumijeti studente? Želimo. Plaćeni smo i odgovorni za stvaranje zdrave klime u našoj intenzificiranoj nastavi.

4. LITERATURA

1. Bilić, V. (2010). Povezanost medijskog nasilja s agresivnim ponašanjem prema vršnjacima. *Odgojne znanosti*, Vol.12 No.2 (20) Hrčak Portal znanstvenih časopisa RH, str. 263-281.
2. Conroy, D.E., Silva, J.M., Newcomer, R.R., Walker, B.W. i Johnson, M.S. (2001). Personal and Participatory Socializers of the Perceived Legitimacy of Aggressive Behavior in Sport. *Aggressive Behavior*, 27 (6): 405-418. doi:10.1002/ab.1026.abs
3. Cuculić, K. (2012). Ultranasilje upisano u vječnost. *Novi list/Pogled/07. siječnja 2012.* str. 21.
4. Greblo, Z., Gruić, I., Ohnjec, K., Segedi, I., Pedišić, Ž. (2011). Konstrukcija upitnika za procjenu percipirane legitimnosti nesportskog ponašanja. *Društvena istraživanja Zagreb*, god. 20, Br. 3 (113), str. 771-792.
5. Žužul, M. (1989). *Agresivno ponašanje – Psihologijska analiza*, Zagreb.